

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3170

Vragen van de leden **Hijink** en **Marijnissen** (beiden SP) aan de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Medische Zorg over *de aankoop van vijf miljoen afgekeurde mondkapjes* (ingezonden 18 mei 2020).

Antwoord van Minister **Bruins** (Medische Zorg) (ontvangen 16 juni 2020).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «ruim vijf miljoen door overheid aangekochte mondkapjes afgekeurd»?¹

Antwoord 1

Op dit moment staan de fabrieken, ook de betrouwbare partners, onder flinke druk om met stoom en kokend water de medische mondkapjes te produceren voor de gehele wereldmarkt, en kunnen daardoor in enkele gevallen niet voldoen aan de door ons gestelde (en afgesproken) kwaliteitseisen. Gezien de extreem gestegen mondiale vraag en zeer verhoogde productie om in deze vraag te kunnen voorzien, is dit een gegeven waar de komende tijd rekening mee wordt gehouden door het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH). Ondanks de kwaliteitschecks die het LCH al voorafgaand aan de aankoop van medische mondkapjes doet, komt het voor dat leveringen van medische mondkapjes bij de laatste kwaliteitscontrole (door het RIVM), bij aankomst in Nederland, niet aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen. Het LCH levert deze maskers dan ook niet uit aan de zorg. Ik vind het namelijk van groot belang om onze hulpverleners de juiste materialen en daarmee de juiste bescherming te bieden. Belangrijk daarbij op te merken is dat het LCH momenteel voldoende goedgekeurde medische mondkapjes beschikbaar heeft om in de huidige vraag van de zorg te voorzien.

Vraag 2

Kunt u het aantal van vijf miljoen afgekeurde maskers uitsplitsen naar type maskers? Gaat het bij de afgekeurde maskers om FFP-mondmaskers of juist om chirurgische maskers? Hoe ligt deze verhouding financieel en procentueel per productcategorie mondkapje ten opzichte van het totaal aantal geleverde stuks in Vianen?

¹ Nu.nl, 16 mei 2020, «Ruim vijf miljoen door overheid aangekochte mondkapjes afgekeurd» <https://www.nu.nl/coronavirus/6051794/ruim-vijf-miljoen-door-overheid-aangekochte-mondkapjes-afgekeurd.html>

Antwoord 2

De betreffende vijf miljoen afgekeurde mondklappers betreft vooral, maar niet uitsluitend, FFP2/KN95-mondklappers en een kleiner deel chirurgische mondklappers (brondata van 12 mei jl.). Aangezien de verhouding financieel en procentueel per productcategorie daglijks bij nieuwe aanvoer wijzigt, kan ik u geen verhoudingen hierover geven.

Vraag 3 en 4

Wat zijn de financiële gevolgen van de aankoop van deze voor de zorg ongeschikte maskers? Welk deel van de kosten is vooralsnog niet verhaalbaar op de leveranciers? Hoe hoog is het financiële risico voor uw ministerie? Heeft het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) gebruik gemaakt van «recall»-verzekeringen om de risico's op de aankoop van producten die niet aan de kwaliteitsnormen voldoen te kunnen terugzenden? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 3 en 4

Het LCH betaalt, in de regel, vooraf een gedeelte van de koopsom aan, maar voor een deel van de aankopen is vooraf geen financiële verplichting aangegaan. Bij de bestellingen, waarvan een gedeelte is aanbetaald, hangt de definitieve betaling af van of de geleverde beschermingsmiddelen voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Indien de geleverde beschermingsmiddelen worden afgekeurd, wordt de restsom niet betaald, of, wanneer vooraf geen financiële verplichting is aangegaan, in zijn geheel niet betaald. Mocht blijken dat een eerste levering niet voldoet, dan kunnen daarnaast de vervolgleveringen worden gestopt.

Door het LCH worden algemene inkoopvoorwaarden gehanteerd. In deze voorwaarden staat dat materialen moeten voldoen aan de juiste specificaties. Als dat bij levering niet het geval blijkt, kan en zal in de meeste gevallen een beroep worden gedaan op deze voorwaarden en een creditnota worden gevraagd. Of dat in alle gevallen succesvol is, moet nog blijken (en kan lang duren). Het is dan ook niet mogelijk om daar nu een indicatie van te geven. Er is door het LCH geen «recall»-verzekering afgesloten. Dit soort verzekeringen gaan over het terughalen van producten bij de eindgebruiker. Doordat is gekozen om de producten op verschillende momenten te controleren op kwaliteit, voordat deze worden uitgeleverd aan de zorg, is een dergelijke verzekering niet doelmatig. Met deze handelwijze wordt namelijk zo goed mogelijk voorkomen dat producten weer moeten worden teruggehaald uit de zorg na uitlevering door het LCH.

Aangezien er nog steeds bestellingen door het LCH worden gedaan en beschermingsmiddelen binnenkomen, valt op dit moment over het financiële risico dat het ministerie loopt nog niets te zeggen.

Vraag 5

In welke mate zijn aangekochte maskers in China onderzocht op kwaliteit? Is overwogen om hiervoor testapparatuur in China te plaatsen zodat producten op kwaliteit getest konden worden voordat ze naar Nederland kwamen?

Antwoord 5

De producten die het LCH uitlevert, worden op drie momenten gecontroleerd op kwaliteit:

Voorafgaand aan aankoop zijn de certificaten van het product opgevraagd.

Als de certificaten niet in orde zijn, wordt niet aangekocht.

In de fabrieken in Azië wordt de kwaliteit via een visuele inspectie van de producten beoordeeld.

Bij binnenkomst in Nederland wordt de kwaliteit van het product beoordeeld door een onafhankelijk kwaliteitsteam van het RIVM in een zogenaamde teststraat.

Daarmee doet het LCH er alles aan om de zorg van goede beschermingsmiddelen te voorzien. Regelmatig wordt de wijze van kwaliteitscontrole tegen het licht gehouden, waarbij ook wordt gekeken naar de mogelijkheden van aanvullende kwaliteitsmeting in het land van aankoop.

Vraag 6 en 7

Wat gaat met de vijf miljoen maskers gebeuren die afgekeurd zijn voor de zorg? Zijn deze vernietigd? Kunt u uw antwoord toelichten?

Zijn de 3,9 miljoen gedeeltelijk afgekeurde maskers – die nog op voorraad zijn en die niet bruikbaar zijn voor de zorg op afdelingen met coronapatiënten – elders nog wel bruikbaar? Bieden deze afgekeurde maskers – daar waar het FFP-maskers betreft – alsnog meer bescherming dan een chirurgisch mondmasker?

Antwoord 6 en 7

Een deel van de afgekeurde maskers is teruggestuurd aan de leveranciers. Voor de gedeeltelijk afgekeurde maskers wordt gekeken of deze nog op andere plekken in de zorg bruikbaar zijn. Doordat op het masker zelf een beschermingsniveau vermeld staat waar het masker na controle niet aan blijkt te voldoen, is het van belang dat zorgvuldig wordt gekeken onder welke voorwaarden en voor welke handelingen gebruik wel mogelijk kan zijn. Als deze maskers bij gebruikers komen die niet weten dat het om afgekeurde maskers gaat kan dit verwarring opleveren. Momenteel wordt onderzocht of en zo ja waar de afgekeurde maskers (elders) kunnen worden gebruikt; op dit moment zijn deze maskers daardoor nog niet uitgeleverd.

Vraag 8

Kunt u deze vragen beantwoorden voorafgaand aan het plenaire debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus op woensdag 20 mei?

Antwoord 8

Dat is helaas niet gelukt.